

Podsumowanie sytuacji finansowej Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w pierwszym półroczu 2022 r.

Warszawa 2022

ZUS

ZAKŁAD
UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH

**Podsumowanie sytuacji finansowej Funduszu Ubezpieczeń Społecznych
w pierwszym półroczu 2022 r.**

Opracowanie tekstu: Wydział Planowania w Departamencie Finansów Funduszy

Opracowanie graficzne: Biuro Poligrafii ZUS

Wydawca

Zakład Ubezpieczeń Społecznych

ul. Szamocka 3, 5

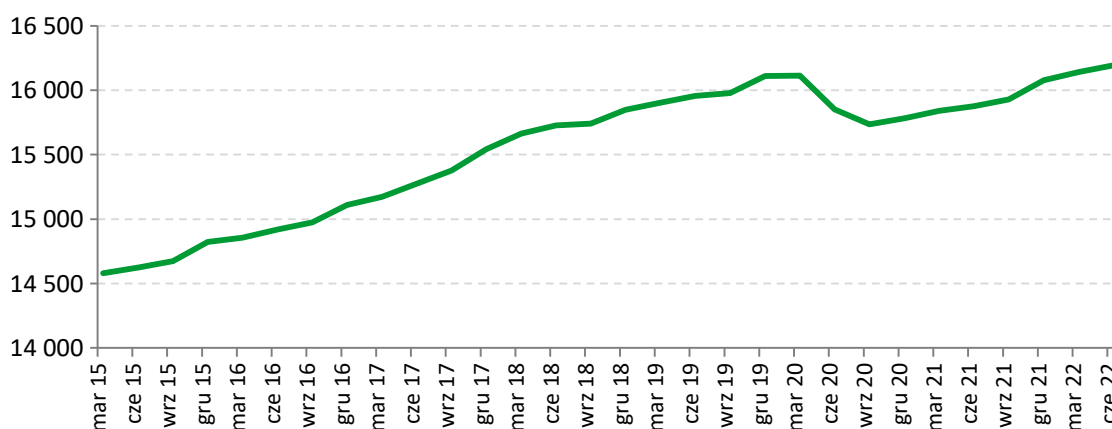
01-748 Warszawa

Podsumowanie sytuacji finansowej Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w pierwszym półroczu 2022 r.

W drugim kwartale 2022 r. gospodarka zaczęła odczuwać negatywne skutki napiętej sytuacji geopolitycznej na świecie. Pogarszająca się koniunktura, rosnące stopy procentowe, zaburzenia w łańcuchach dostaw, negatywne nastroje wśród konsumentów – te zjawiska dotknęły większość branż. Według szybkiego szacunku PKB podanego przez GUS w II kwartale br. PKB wzrósł realnie o 5,3% w stosunku do II kwartału 2021 r., jednakże w stosunku do I kwartału 2022 r. spadł o 2,3%. Oznak słabości nie było widać na rynku pracy. W pierwszym półroczu br. fundusz wynagrodzeń w sektorze przedsiębiorstw wzrósł o 15,3% w stosunku do analogicznego okresu 2021 r. Na osiągnięty wzrost miały wpływ dwa parametry – rosnące zatrudnienie oraz wynagrodzenia, których tempo wzrostu przekraczało wzrost cen. Przeciętne zatrudnienie wzrosło o 2,3% r/r, natomiast przeciętne wynagrodzenie o 12,7% r/r.

Liczba ubezpieczonych w ZUS na koniec pierwszego półrocza br. wyniosła 16 193 tys. osób¹. Na przestrzeni ostatnich lat liczba ta systematycznie rosła (za wyjątkiem okresu pandemii). Na koniec czerwca 2022 r. zwiększyła się o 2,0% w stosunku do poprzedniego roku.

Wykres 1. Liczba ubezpieczonych w ZUS (w tys. osób)

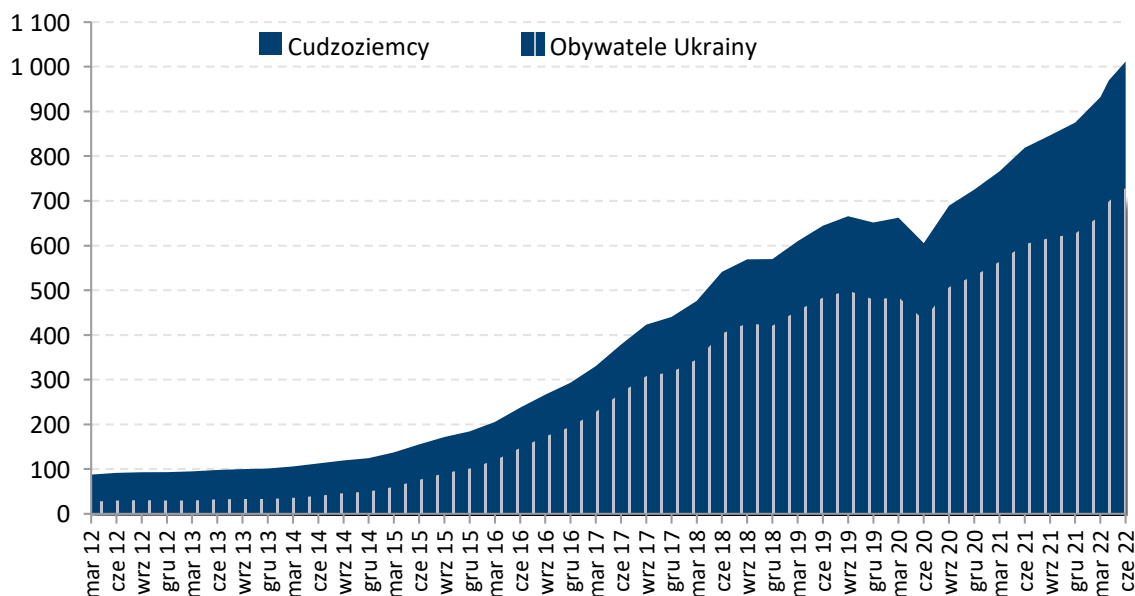
Warto zwrócić uwagę, że w Polsce pracuje coraz więcej cudzoziemców – stanowią oni 6,2% wszystkich ubezpieczonych. Na koniec czerwca 2022 r. w ZUS było zarejestrowanych ponad 1 mln obcokrajowców², co oznacza wzrost o 23,6% w stosunku do analogicznego okresu ubiegłego roku oraz wzrost o 15,6% w stosunku do stanu na koniec 2021 r. W liczbie tej 58,4% osób było pracownikami, 2,5% prowadziło działalność gospodarczą, a pozostali byli objęci innymi formami zatrudnienia. Największą grupę ubezpieczonych

¹ Ubezpieczeni w ubezpieczeniach emerytalnym i rentowych.

² Liczba ubezpieczonych, którzy w zgłoszeniu do ubezpieczeń emerytalnego i rentowych podali obywatelstwo inne niż polskie.

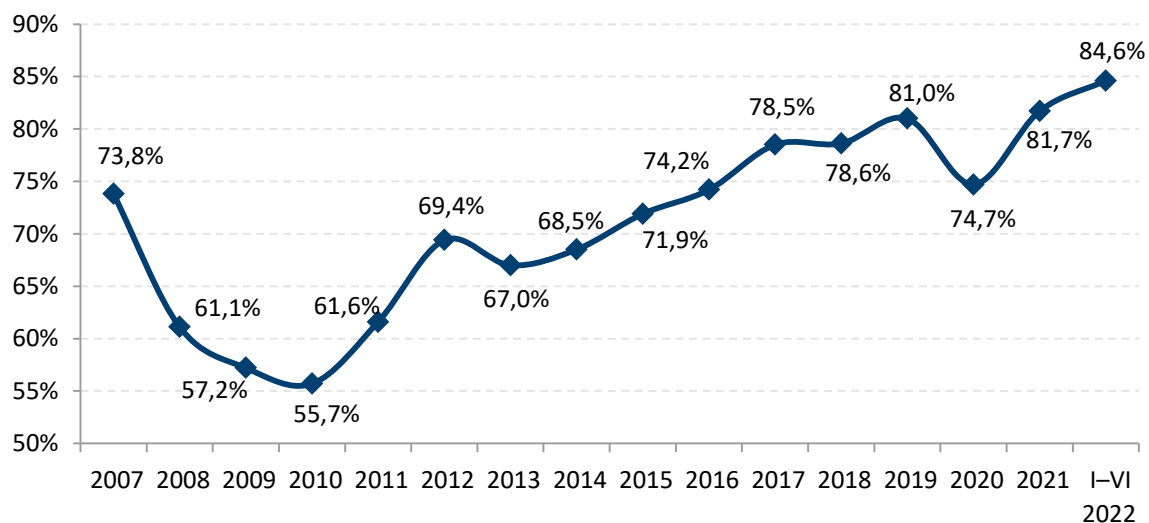
cudzoziemców (72,0%) stanowili obywatele Ukrainy, których napływ na polski rynek pracy został dodatkowo zintensyfikowany działaniami wojennymi na terytorium tego kraju – na koniec pierwszego półrocza ich liczba wyniosła 729 tys. osób, tj. o 20,8% więcej niż w analogicznym okresie 2021 r. oraz o 16,3% więcej niż w grudniu 2021 r.

Wykres 2. Liczba cudzoziemców zarejestrowanych w ZUS (w tys. osób)

Sytuacja na rynku pracy przełożyła się na dobrą kondycję finansową Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, o czym świadczy osiągnięty poziom wskaźnika pokrycia bieżących wydatków wpływami ze składek i ich pochodnych. Parametr ten pozwala na obiektywną ocenę utrzymania zdolności funduszu do wypłaty świadczeń. W pierwszym półroczu 2022 r. jego wartość wyniosła 84,6%.

Wykres 3. Wskaźnik pokrycia wydatków FUS wpływami ze składek i ich pochodnych

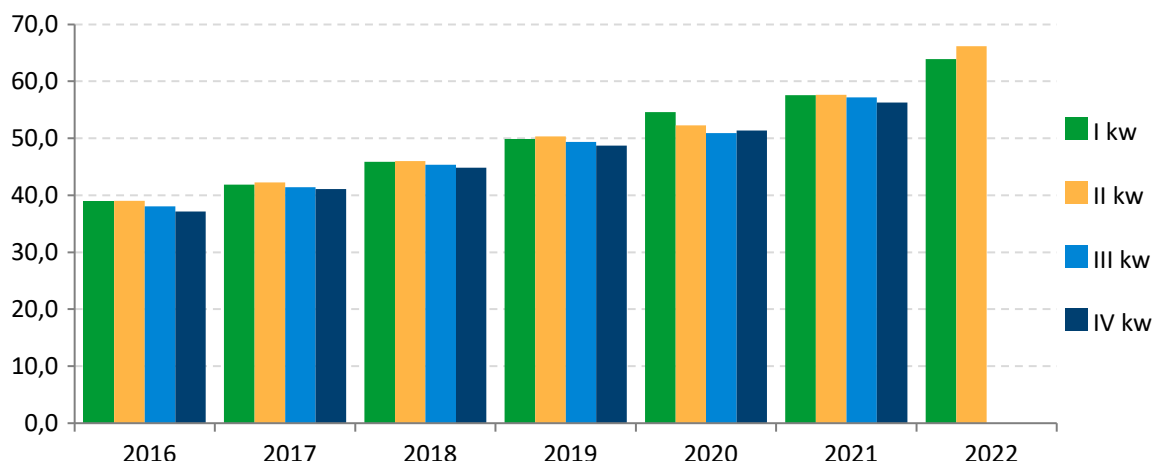

Zestawienie przychodów i kosztów FUS (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Wykonanie styczeń–czerwiec		% r/r
	2021 r.	2022 r.	
Stan funduszu na początek okresu	17 726 714	7 308 902	41,2
Przychody (przypis)	129 996 955	152 685 291	117,5
Składki na ubezpieczenia społeczne	115 236 226	130 082 032	112,9
Dotacja z budżetu państwa	10 370 786	17 433 242	168,1
Pozostałe, w tym:	4 389 942	5 170 017	117,8
z tytułu reformy OFE	3 386 918	3 642 849	107,6
Koszty, w tym:	139 200 637	149 766 843	107,6
Emerytury i renty	121 323 649	131 876 970	108,7
Pozostałe świadczenia	15 825 015	15 276 973	96,5
Odpis na działalność ZUS	1 932 750	2 455 325	127,0
Prewencje rentowa i wypadkowa	79 248	122 476	154,5
Stan funduszu na koniec okresu	8 523 032	10 227 350	120,0

Największą pozycją przychodów FUS były składki na ubezpieczenia społeczne, których kwota według przypisu w okresie styczeń–czerwiec br. wyniosła 130,1 mld zł i była o 12,9% wyższa od osiągniętej w analogicznym okresie 2021 r. Wpływy składek wyniosły 126,2 mld zł i były o 13,2% wyższe niż w pierwszym półroczu 2021 r.

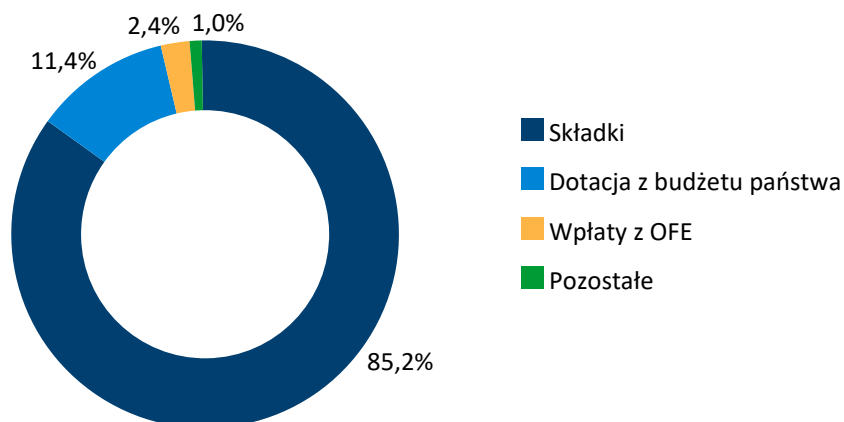
Wykres 4. Przypis składek na ubezpieczenia społeczne (w mld zł)

W okresie sześciu miesięcy tego roku fundusz otrzymał dotację z budżetu państwa w kwocie 17,4 mld zł, czyli o 7,1 mld zł większą niż w pierwszym półroczu 2021 r. W ramach dotacji od 2019 r. wykazywane są również środki, które stanowią refundację składek przekazanych do OFE. W okresie styczeń–czerwiec 2022 r. kwota ta wyniosła 2,1 mld zł i wzrosła rok do roku o 8,1%.

Wpłaty z OFE, tj. środki przekazane do funduszu emerytalnego w związku z ukończeniem przez ubezpieczonego wieku niższego o 10 lat od wieku emerytalnego, ukształtowały się na poziomie 3,6 mld zł i były wyższe od przekazanych w analogicznym okresie 2021 r. o 7,6% na skutek wyższej niż przed rokiem wyceny aktywów OFE.

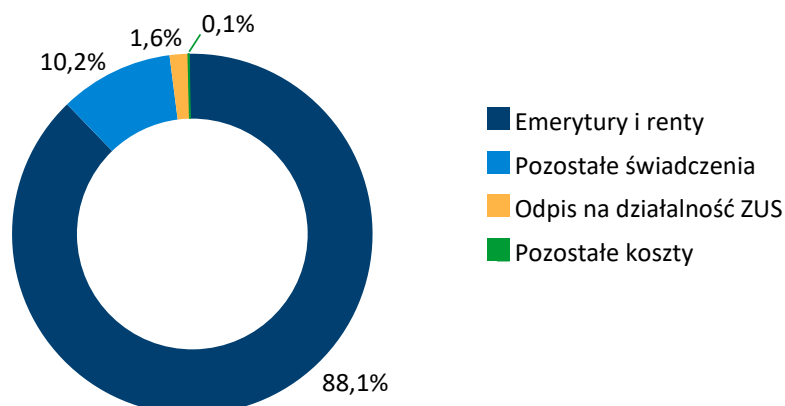
Wykres 5. Struktura przychodów FUS w pierwszym półroczu 2022 r.

Koszty Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w pierwszym półroczu 2022 r. wyniosły 149,8 mld zł i były o 10,6 mld zł większe niż w pierwszym półroczu 2021 r.

Największą ich pozycją były transfery na rzecz ludności w kwocie 147,2 mld zł, obejmujące świadczenia emerytalno-rentowe oraz pozostałe świadczenia. W okresie styczeń–czerwiec wydatki na emerytury i renty finansowane z FUS wyniosły 131,9 mld zł, tj. o 8,7% więcej niż przed rokiem.

Wykres 6. Struktura kosztów FUS w pierwszym półroczu 2022 r.

Przeciętna wypłata emerytury i renty w okresie styczeń–czerwiec br. wyniosła 2 736,16 zł³ i była wyższa o 8,4% r/r. Najważniejszym czynnikiem wpływającym na wysokość świadczeń była ich waloryzacja – w 2022 r. wskaźnik waloryzacji wyniósł 107,0%. Miesięczny skutek waloryzacji emerytur i rent wypłacanych z FUS wynosi 1 431,5 mln zł.

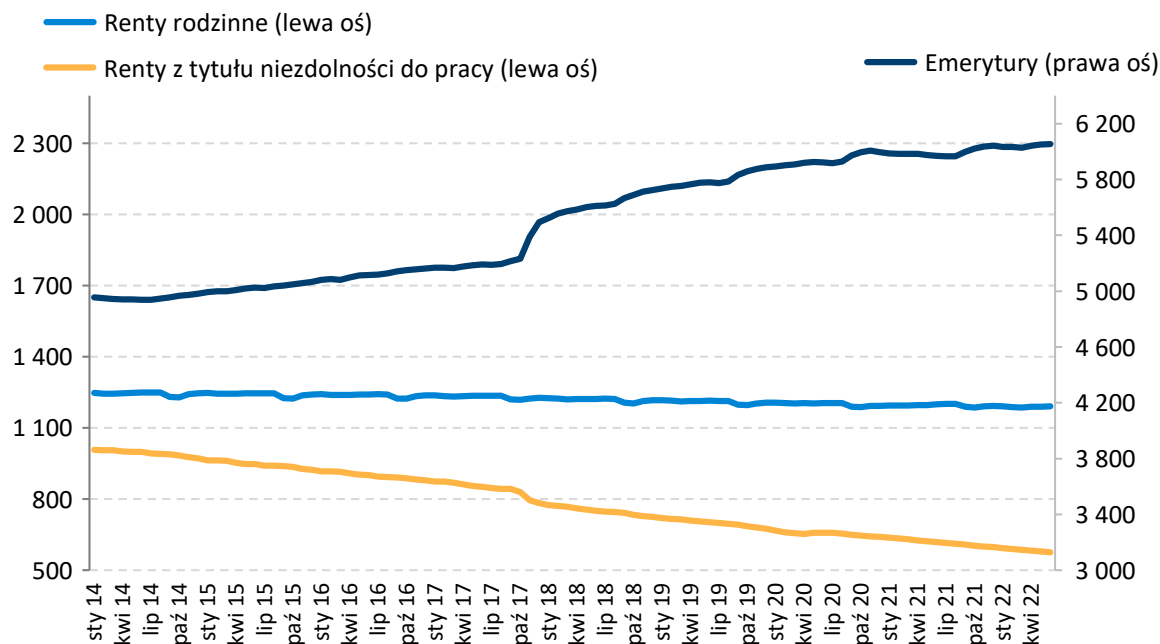
Informacja o przeciętnej wysokości świadczeń wypłacanych z FUS

Wyszczególnienie	styczeń–czerwiec		% r/r
	2021 r.	2022 r.	
Emerytury	2 616,30 zł	2 833,58 zł	108,3
Renty rodzinne	2 331,13 zł	2 513,40 zł	107,8
Renty z tytułu niezdolności do pracy	2 016,46 zł	2 182,29 zł	108,2

W pierwszym półroczu 2022 r. wypłacono przeciętnie miesięcznie 7 813,0 tys. świadczeń emerytalno-rentowych, tj. o 8,9 tys. więcej niż w analogicznym okresie 2021 r. Przeciętnie miesięcznie wypłacono:

- 6 039,9 tys. emerytur – o 59,2 tys. więcej niż w analogicznym okresie 2021 r.;
- 1 188,9 tys. rent rodzinnych, czyli o 6,8 tys. mniej niż w analogicznym okresie 2021 r.;
- 584,2 tys. rent z tytułu niezdolności do pracy, co oznacza spadek o 43,5 tys. w stosunku do pierwszego półrocza 2021 r.

Wykres 7. Liczba świadczeń emerytalno-rentowych (w tys.)

³ Przeciętne liczby świadczeń oraz ich wysokości podajemy bez wypłat świadczeń realizowanych na mocy umów międzynarodowych, emerytur i rent osób posiadających także prawo do świadczenia rolniczego.

Informacja o emeryturach i rentach z FUS przyznanych w pierwszym półroczu 2022 r.

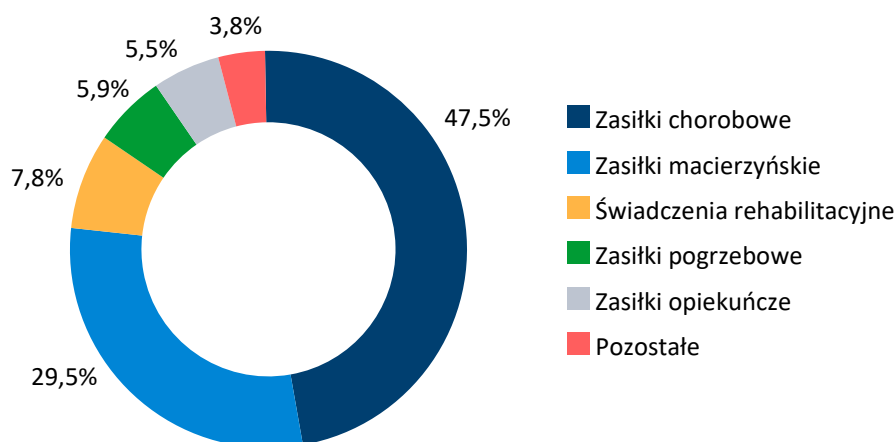
Wyszczególnienie	Liczba nowo przyznanych świadczeń*	Przeciętna wysokość nowo przyznanego świadczenia**
Emerytury	137,5 tys.	2 989,99 zł
Renty rodzinne	18,5 tys.	2 425,54 zł
Renty z tytułu niezdolności do pracy	19,8 tys.	2 151,13 zł

*Dotyczy osób, którym przyznano świadczenie po raz pierwszy, i które podjęły jego wypłatę w stałym miesięcznym terminie płatności.

**Przeciętna wysokość świadczenia z momentu przyznania łącznie z kwotą dodatku pielęgnacyjnego, a w przypadku renty rodzinnej także dodatku dla sieroty zupełnej, bez wyrównań. W przypadku pobierania emerytury okresowej – łącznie z kwotą tej emerytury.

Pozostałe świadczenia wypłacane z FUS w okresie styczeń–czerwiec br. wyniosły 15,3 mld zł i były niższe o 3,5% w porównaniu do analogicznego okresu 2021 r.

Wykres 8. Struktura wydatków na pozostałe świadczenia

Największy udział w wydatkach na pozostałe świadczenia miały wypłaty zasiłków chorobowych, których kwota w omawianym okresie wyniosła 7,3 mld zł i była niższa o 4,9% w stosunku do pierwszego półrocza 2021 r. Przeciętna wysokość zasiłku wzrosła o 6,7% r/r, natomiast liczba dni zasiłkowych zmniejszyła się o 10,9% r/r.

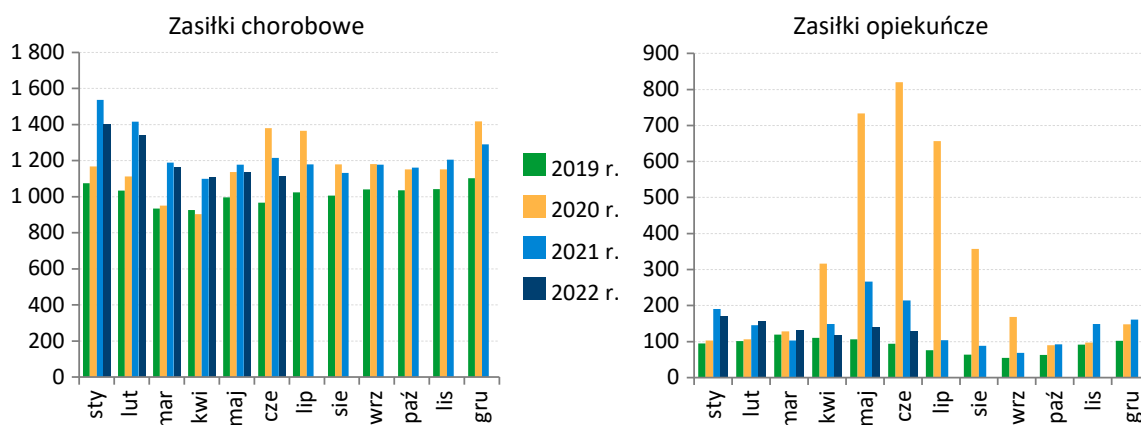
Wydatki na zasiłki macierzyńskie w pierwszym półroczu br. wyniosły 4,5 mld zł i wzrosły o 1,4% w stosunku do analogicznego okresu 2021 r. Przeciętna wysokość zasiłku macierzyńskiego wzrosła o 7,8% r/r, natomiast liczba dni, w których pobierano zasiłki macierzyńskie, była niższa o 5,9% r/r.

Wydatki na świadczenia rehabilitacyjne wyniosły 1,2 mld zł i były wyższe od poniesionych w analogicznym okresie 2021 r. o 1,4%. Było to wypadkową wzrostu przeciętnej wysokości świadczenia o 6,4% r/r oraz spadku liczby świadczeń o 4,7% r/r.

Kwota wydatków na zasiłki pogrzebowe wyniosła 900,0 mln zł i spadła o 10,0% w stosunku do pierwszego półrocza 2021 r. W omawianym okresie wypłacono 225,2 tys. zasiłków pogrzebowych, tj. o 25,1 tys. mniej niż w analogicznym okresie 2021 r.

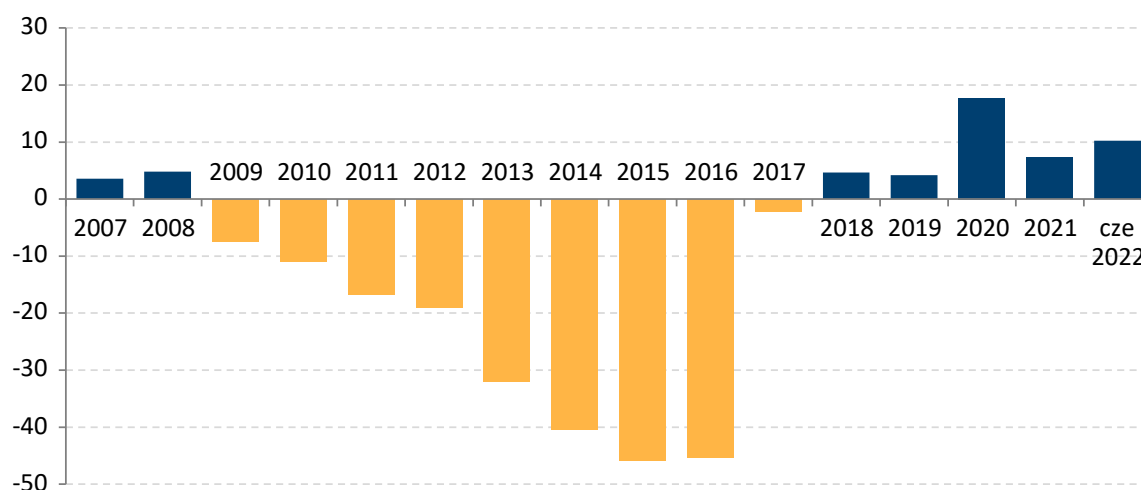
Wydatki na zasiłki opiekuńcze w pierwszym półroczu br. wyniosły 844,5 mln zł i były niższe o 20,8% w stosunku do analogicznego okresu ubiegłego roku. Liczba dni zasiłkowych była niższa o 32,4% r/r, a przeciętna wysokość zasiłku wzrosła o 17,1% r/r.

Wykres 9. Wydatki na zasiłki chorobowe i zasiłki opiekuńcze w latach 2019–2022
(w mln zł)

Na koniec czerwca br. stan funduszu wyniósł 10,2 mld zł, przy czym środki pieniężne to 3,1 mld zł. Należy podkreślić, że fundusz nie posiadał żadnych zobowiązań z tytułu pożyczek z budżetu państwa, jak również z tytułu kredytów.

Wykres 10. Stan FUS na koniec okresu (w mld zł)

www.zus.pl/e-wizyta

 @zus_pl

[linkedin.com/company/zus-pl](https://www.linkedin.com/company/zus-pl)

www.zus.pl

ZAKŁAD
UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH